

Azərbaycan-Çin əməkdaşlığı: Davosdan verilən mesajlar

Ziyafət Əsgərov,
Azərbaycan Respublikası Milli
Məclisinin Sədr müavini.

Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini yenidən qazandıqdan sonra sabitlik, əməkdaşlıq, çoxtərəflilik prinsiplərinə əsaslanan xarici siyasət həyata keçirməyə başlamışdır. Ölkəmiz beynəlxalq sammitlərdə fəal iştirak edərək regional sülhün qorunması və iqtisadi tərəqqinin təmin edilməsi istiqamətində önəmli işlərə imza atmışdır. Respublikamızın beynəlxalq tədbirlərdə aktiv iştirakı, onu global mühitdə etibarlı tərəfdaş və sülhsevər dövlət kimi formalaşdırmışdır. Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi, multikulturalizm və humanitar əməkdaşlıq sahələrində də dünya ölkələri ilə genişmiqyaslı əlaqələr qura-raq nüfuzunu gücləndirir.

Cari ilin 20 yanvar tarixində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Dünya İqtisadi Forumunda iştirak etmək üçün İsveçrə Konfederasiyasına səfər etmişdir. Dövlətimizin başçısı həmin gün Davosda CGTN (China Global Television Network) telekanalına müsahibə verib.

Cənab Prezident müsahibəsində ilk növbədə Azərbaycanın son illərdə beynəlxalq arenada əldə etdiyi mühüm uğurlardan bəhs etdi. Ölkəmizin ərazi bütövlüyünü təmin etməsi, Cənubi Qafqaz və

Xəzər regionunda strateji mövqeyini möhkəmləndirməsi, global təşkilatlarla əməkdaşlığını genişləndirməsi və beynəlxalq iqtisadi layihələrdə iştirakını artırması bu uğurların əsas göstəriciləridir.

Son illərdə ən mühüm nailiyyətlərimizdən biri də dövlətimizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etməsi olmuşdur. Ölkəmiz bu məqsədə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslanaraq, BMT Nizamnaməsinə və BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə uyğun şəkildə nail olmuşdur. Təxminən 30 il ərzində Azərbaycanın əsas milli ideyası məhz işğal altındakı torpaqlarını azad etmək idi. Lakin bu müddət ərzində beynəlxalq hüquq normaları effektiv şəkildə işləməmiş və beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi qərarlar kağız üzərində qalmışdır. Və nəhayət ki, tarixi ədalət İkinci Qarabağ müharibəsi və antiterror əməliyyatı nəticəsində tamamilə bərpa olundu.

Dövlət başçısı Azərbaycanın uzun illərdir Ümumdünya Ticarət Təşkilatına (ÜTT) üzv olmaq üçün apardığı danışıqlardan da bəhs etdi. Lakin bu proses hələ də başa çatmayıb. Bunun əsas səbəbi dünya ticarətində mövcud olan proteksionizm, ikili standartlar və qeyri-bərabər şərtlərdir. Azərbaycan bu təşkilata qoşulmaq üçün üstünlükləri və riskləri ciddi şəkildə qiymətləndirir. Ölkəmizin iqtisadiyyatının əsas hissəsi enerji resurslarının ixracına əsaslanır ki, bu da ÜTT üzvlüyü üçün əsas şərt deyil. Lakin qeyri-neft sektorunun inkişafı və yeni bazarlara çıxışın təmin olunması üçün təşkilata qoşulma məsələsi diqqətlə nəzərdən keçirilir.

Azərbaycan danışıqlar prosesində ön əlverişli şərtləri əldə etməyə çalışır və iqtisadi maraqlarını qorumağa üstünlük verir.

Cənab Prezidentin müsahibəsində vurğuladığı məsələlərdən biri də Azərbaycan və Çin arasında strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksələn münasibət oldu. Belə ki, 2023-cü ildə dövlətlərimiz rəsmi olaraq strateji tərəfdaşlıq Bəyannaməsi imzaladılar. Strateji tərəfdaşlıq qarşılıqlı etimad və birgə maraqlara əsaslanır. Azərbaycan Çinlə təkcə ÜTT-yə üzvlük məsələsində deyil, həmçinin digər beynəlxalq platformalarda da əməkdaşlı-

ğını genişləndirmək niyyətindədir.

Azərbaycan Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatında (ŞƏT) müşahidəçi deyil, dialoq üzrə tərəfdaş statusuna malikdir. Bu status ölkəmizin təşkilatla daha sıx əlaqələr qurmaq istəyini göstərir. ŞƏT-in əsas üzv ölkələri Azərbaycanla yaxşı və dost münasibətlərə malikdirlər.

Ölkəmizin coğrafi mövqeyi və nəqliyyat infrastrukturunu ŞƏT ilə əməkdaşlıqda böyük üstünlüklər yaradır. Azərbaycan Şərqdən Qərbə gedən nəqliyyat yolları üzərində yerləşir və bu, onun regional və global iqtisadi inteqrasiyasını gücləndirir.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın sosial siyasət sahəsində əldə etdiyi ciddi uğurlardan da bəhs etdi. Ölkəmişdə həyata keçirilən iqtisadi islahatlar və sosial proqramlar nəticəsində yoxsulluq səviyyəsi təxminən 5 faizə qədər azaldılıb. İqtisadi baxımdan sabit və inkişaf etmiş ölkələr beynəlxalq siyasətdə daha çox təsir gücünə malikdirlər. Azərbaycan iqtisadi və sosial göstəricilərini yaxşılaşdırmaqla, beynəlxalq təşkilatlar və böyük güclərlə daha bərabərhüquqlu əməkdaşlıq qurmağa nail olur.

Ölkə başçımızın müsahibəsində söz açdığı digər məsələ isə dövlətimizin apardığı şəxslənmiş siyasət oldu. Belə ki, Azərbaycanın xarici siyasəti yalnız regional məqsədlərə deyil, eyni zamanda, konkret iqtisadi və strateji maraqlara əsaslanır. Bu çərçivədə ölkəmiz təkcə Çinlə deyil, həm də Avropa İttifaqının 10 üzvü ilə strateji tərəfdaşlıq bəyannaməsi imzalayıb. Bundan əlavə, Türkiyə, Özbəkistan və Rusiya ilə müttəfiqlik bəyannamələrimiz də mövcuddur. Bütün bunlar Azərbaycanın global arenada özünü etibarlı tərəfdaş kimi göstərməsinə imkan yaradır. Xarici siyasət daxili siyasətin davamıdır və Azərbaycan bu prinsipi əsas götürərək milli maraqlarına uyğun şəkildə beynəlxalq əlaqələrini formalaşdırır.

Cənab Prezident Azərbaycan ABŞ münasibətlərindən də bəhs etdi. Onun sözlərinə görə iki dövlət arasında münasibət müxtəlif dövrlərdə fərqli dinamika ilə inkişaf edirdisə, Bayden administrasiyasının siyasəti nəticəsində bu münasibətlər-

də müəyyən gərginliklər yaranmışdı. Lakin ABŞ-dakı siyasi dəyişikliklər fonunda yeni bir dövrün başlanması gözlənilir. Azərbaycanın mövqeyi ondan ibarətdir ki, ABŞ-da sabit və balanslı siyasət yürüdülməsi dünya üçün daha təhlükəsiz şərait yaradacaq.

Dövlət başçımız Azərbaycanın beynəlxalq ticarət və logistika sahəsindəki hədəflərindən də söz açdı. Hazırda ölkənin dəniz ticarət limanı 15 milyon ton yük aşırma qabiliyyətinə malikdir, lakin bu həcm yaxın gələcəkdə kifayət etməyəcək. Buna görə də, növbəti 5-6 il ərzində yük daşıma gücünü 25 milyon tona çatdırmağı planlaşdırırıq. Bu məqsədlə dəniz ticarət limanlarının və dəmir yolu infrastrukturunun genişləndirilməsi üçün ciddi maliyyə yatırımları həyata keçirilir.

Azərbaycanın tranzit ölkə olaraq strateji mövqeyi Orta Asiya ilə Avropa arasında mühüm nəqliyyat dəhlizlərini formalaşdırmaq üçün əhəmiyyətlidir. Xəzər dənizi üzərindən Azərbaycana gələn marşrutun əhəmiyyəti artdıqca, ölkəmiz bu imkanlardan maksimum istifadə etməyə çalışır. “Bir Kəmə, Bir Yol” təşəbbüsü çərçivəsində Çin hökumətinin dəstəyi ilə Azərbaycanın nəqliyyat və logistika imkanları genişlənir. Bu, təkcə iqtisadi inkişafa deyil, həm də regional sabitliyə və təhlükəsizliyə töhfə verir.

Azərbaycanın enerji siyasəti yalnız qazıntı yanacaqlara əsaslanmır. Ölkəmiz əldə etdiyi gəlirləri yaşıl enerjiyə və texnologiyalara yönəltməkdədir. 2027-ci ilə qədər Azərbaycan 2 gigavat, 2030-cu ilə qədər isə 6 gigavat Günəş və külək enerjisi hasil etməyi hədəfləyir. Bu, ölkənin enerji sektorunda bir inqilab olacaq və Azərbaycanın yaşıl keçidə aktiv qoşulduğunu göstərəcək.

Yaşıl texnologiyalar sahəsində Çin istehsalı olan Günəş panelləri və batareyalar Azərbaycan üçün əsas seçimdir. Bu texnologiyaların istifadəsi investirlərə keyfiyyətli və rəqabətə davamlı məhsullar təqdim etməyə imkan yaradır. Azərbaycanın enerji təchizatı üzrə işçi qrupları ön yaxşı batareyaların Çində istehsal edildiyini müəyyən edərək, bu sahədə əməkdaşlığını gücləndirir.

Prezident İlham Əliyevin Davosda Çin mediasına verdiyi müsahibə, Azərbaycanın regional və global miqyasda artan rolunu bir daha nümayiş etdirdi. Ölkəmizin strateji inkişaf hədəfləri, nəqliyyat və enerji sektorunda genişlənən imkanlar, yaşıl texnologiyalara keçid və beynəlxalq əməkdaşlıq siyasəti Azərbaycanı regionun aparıcı dövlətlərindən birinə çevirir.